

Kako se evropski politički akteri brinu zbog opštih napetosti koje ugrožavaju uvoz sirovih materijala, jedna od opcija bi mogla biti dobijanje materijala iz njihovog sopstvenog dvorišta. Kada Evropljani razmišljaju o rudarstvu, oni mogu pomisliti na staromodnu aktivnost iz druge ere. U proteklih 50 godina rudarska aktivnost u Evropskoj Uniji prešla je od veoma vidljivog pokretača evropskog ekonomskog rasta do aktivnosti koja je izvan vidokruga i svesti.

Ali obzirom da je pristup sirovinama doveden u pitanje, rudarstvo u Evropi ce se mozda vratiti u središte pažnje.

Danas, Evropska Unija uvozi većinu materijala koje koristi, pre nego da ih sama iskopa. Radi se o neto uvozniku sirovina, koji je imao trgovinski deficit od 2002.godine. Prošle godine je taj trgovinski deficit iznosio 31 milijardu dolara.

Dok se rudarstvo u ostatku sveta eksponencijalno uvecavalo, u Evropi je ostalo ograniceno, osim vadjanja uglja i lignite koje je opalo. To znaci da Evropa sada ima manji udeo u globalnom rudarstvu nego sto je imala pre nekoliko decenija.

Razloga zbog kojih se evropsko rudarstvo ne uvecava istim tempom kao i ono u ostatku sveta je bezbroj. Neki od kamenoloma u Zapadnoj Evropi su iskopani, i veće količine su postale lakše za nalaženje u drugim delovima sveta. Troškovi rada i infrastrukture su takodje jeftiniji van granica Evrope što znaci da je jeftinije uvesti resurse nego iskopati ih u okvirima sopstvene zemlje.

Evropska rudarska industrija se dugo žalila na to da ne funkcioniše na ravnopravnom nivou kada se radi o međunarodnoj konkurenciji. "Postojeća ekstraktivna industrija, ukoliko je izložena internacionalnoj konkurenciji koja ne deluje po istim standardima, mora biti zaštićena od strane agresivnih industrijskih i ekonomskih politika" izjavljuje Corina Hebestreit iz briselskog udruženja industrija Euromines.

Postoji i zabrinutost da mnogi bitni sirovi materijali koje Evropa uvozi dolaze iz delova sveta kojima nedostaje politička i ekonomska stabilnost - situacija koja bi se mogla popraviti iskopavanjem istih tih materijala u Evropi. Preko 50% najvećih rezervi se nalaze u zemljama sa bruto nacionalnim dohotkom po glavi stanovnika od 10 dolara dnevno, ili manje.

Sve u svemu, situacija je ostavila Evropu zavisnom od uvoza mnogih sirovih materijala koji su neophodni za ekonomiju. A kako se svet čini da se svet okreće protekcionističkom dobu, u kom bi zalihe mogle iznenada da nestanu, mnogi se pitaju da li je bilo mudro za Evropu da dozvoli svom domaćem rudarstvu da zamre.

Već postoji preko 450 ograničenja na više od 400 različitih sirovih materijala širom sveta - neki ekonomski posmatrači su postali jako zabrinuti zbog toga.

"Opažanje nesigurnosti snabdevanja mineralima može podstaći neke zemlje da otvore

rudnike koji su prethodno smatrani neprofitabilnim”, kaže Jane Korinek, ekonomista i analitičarka trgovinske politike pri OECD.

“Ukoliko se trgovinske tenzije nastave i zemlje požele da se zaštite od rizika snabdevanja, one moraju još više ulagati u ekstraktivne industrije.”

Strategija Evropske Unije

Uprkos brojnim popularnim konceptima, Evropa i dalje ima mnoštvo resursa. Evropa ima rudnike više od 42 razlicita metala i minerala, kao i ukrasnog kamenja, peska, šljunka i agregata. Situacija dramatično varira u zavisnosti od geografske lokacije ali resursi su naročito obimni na istoku i severu Evrope. Pitanje je na koji način učiniti vadjenje tih materijala ekonomski zanimljivijim.

Kreatori politike u Evropskoj Uniji su predložili iskorišćavanje onoga što evropski rudnici čine dobro - efikasnosti. Standardi bloka za životnu sredinu i bezbednost, daleko stroži nego u svetu u razvoju, možda su podstakli troškove ali su istovremeno podstakli efikasnost i povećanje produktivnosti. Evropske kompanije su sada na čelu inovacija u snabdevanju sirovinama.

Ali postoji zabrinutost da što se više rudnih bogatstava van Evrope izveze, da je veći gubitak stručnih ljudi. Nije samo tehnologija ta koja bi se mogla preseliti iz Evrope - tu su i najveći umovi u ovom poslu. Postoji rizik da istraživanja i obrazovanje u koje je Evropa u tom slučaju uložila odlazi u rudnike u korist drugim delovima sveta.

Kako bi preokrenula trend, Evropska Komisija je preduzela niz akcija. Osnovala je program sirovih materijala u EU inicijativi Horizon 220 kako bi novčano nagradila inovacije u sektoru rudarstva. Jedna od tih investicija je bila 7.4 miliona evra nagrada rudarske inicijative nazvane FAME iz 2014.god. koja je pokušala da pronadje nove načine za preradu određenih rudnih tela koja se uglavnom nalaze u Evropi, kao što je pegmatit.

Novi projekti žele da iskoriste evropske inovacije i istraživanja u ovoj oblasti. “Evropsko inovacijsko partnerstvo za sirove materijale deluje u brojnim oblastima na povećanju pristupa i ulaganja u sirovine”, kaže Hebestreit. “Evropska Komisija radi na obnovljenom programu rada za pristup sirovim materijalima za evropske industrijske lance vrednosti. Očekuje se da će industrijska politika koja uključuje ove preporuke biti objavljena do marta 2020.godine.

Novo investiranje

Iako postoji značajna politička volja da se osigura snabdevanje sirovim materijalima, postoji takodje i javno protivljenje povećanom rudarstvu zbog njegovih uticaja na životnu sredinu.

Postoji posebno jako lokalno protivljenje novim rudnicima.

Najveća blokada novim investicijama mogu biti visoki troškovi. Istraživanje u sferi rudarstva oduzima dosta vremena i novca. Ali nova tehnologija razvijena u Evropi može učiniti ovaj proces jednostavnijim, kombinovanjem tehnologije zasnovane na rendgenskim zracima i 3D tehnologijom. Kompanija koja radi na principima ove tehnologije je Kista, iz Švedske. Oni razvijaju X-Mine projekat, osmišljen da umanja troškove kao i vreme utrošeno u istraživanje. Evropska Komisija se sada fokusira na sakupljanje informacija o skladištima dostupnim u Evropi - ne nužno za nove rudnike, kao i na proširenje postojećih rudnika ili njihovo efikasnije korišćenje.

Hebestreitova kaže da bi se evropska proizvodnja minerala mogla povećati bez otvaranja novih rudnika, korišćenjem boljih podataka i nove tehnologije. "Da, u suštini, ali to zahteva istraživanja u proširenju rezervi postojećih rudnika, zahteva investicije u moderne tehnologije i zahteva u većem broju rudnika da kopaju dublje, što zahteva više energije" izjavila je.

Urbano rudarstvo

A postoji i material koji Evropska Unija može koristiti bez ukopavanja ašova u zemlju - otpad koji se reciklira.

Ovo takozvano "urbano rudarstvo" ima sve veći fokus u EU, posebno na godišnjem Raw Materials Week u Briselu.

Evropska Komisija učinila je ovo područje fokusom za strategiju kružne ekonomije. Milioni tona dragocenog materijala su izgubljeni na deponijama ili se izvezu su izgubljena mogućnost za Evropu - ali pitanje se postavlja na koji način ih sakupiti.

Prošle godine Urban Mine Platform je pokrenuta kako bi bila izgrađena centralizovana baza podataka o nastanku, zalihama, tokovima i tretmanu električne i elektronske opreme, vozilima kojima je prošao vek korišćenja, baterijama i rudnim otpadom. Prošle godine je takodje usvojeno zakonodavstvo EU o otpadu sa povećanim ciljevima reciklaže komunalnog otpada u celini, i specifičnim ciljevima za ambalažni otpad - 80% za gvoždje i 60% za aluminijum.

Postoji nada da će ciljevi podstaci bolji dizajn proizvoda i postaviti standarde koji podstiču kruženje, veću odgovornost proizvođača, poboljšanje stope naplate i smanjenje ponašanja potrošača.

Dok kreatori politike u Evropskoj Uniji traže načine za obezbeđivanje sirovih materijala na što sigurniji način, uspjeli su da pronadju veliki broj različitih alata u kutiji za alat.

Širenje domaćih rudarskih aktivnosti može biti jedan od puteva ka većoj sigurnosti.